# Två till Sverige med bambu införda Dinoderus-arter (Bostrychidae, Col.).

Av

KARL-JOHAN HEQVIST.

Med importerade trävaror inkomma ofta olika insekter. Dessa ha emellertid i regel ej någon möjlighet att fortleva här om än de ibland kunna leva kortare eller längre tid i förrådshus och magasin. De sakna därför inte helt intresse ty de kunna även här göra skada på det importerade virket och man bör därför ha uppmärksamheten riktad på dessa tillfälliga immigranter.

I maj 1944 inkom till Statens skogsforskningsinstitut ett prov på angripen bambu med anhållan om bestämning av skadegöraren ifråga. Ett andra prov på skadad bambu erhölls under år 1949. I båda fallen visade det sig vara bostrychider och vid närmare undersökning kunde de hänföras till släktet *Dinoderus*.

Familjen *Bostrychidae* omfattar i vårt land tre släkten med inalles tre arter, som alla äro sällsynta. Medan våra arter skilja sig rätt mycket

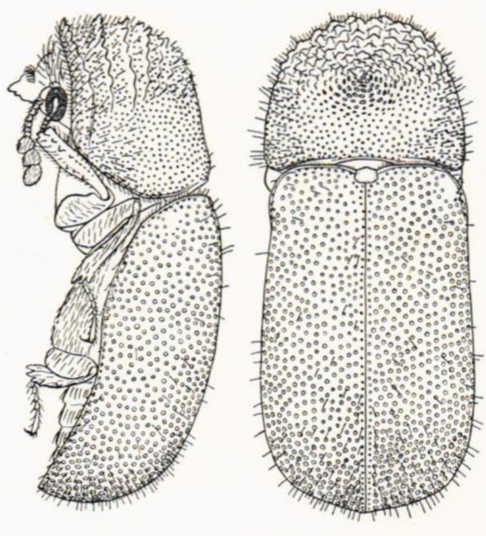


Fig. 1. *Dinoderus ocellaris* Steph. Vänster lateralt, höger dorsalt sett.



Fig. 2. Gångar av *Dinoderus ocellaris* Steph. inuti en bambustav.

från barkborrar äro de tropiska arterna ofta habituellt lika dem. De skilja sig emellertid från ipiderna på att antennerna ej äro knäböjda och att tarserna äro femledade. Vad larverna beträffar bilda de jämte larverna till *Ptinidae, Anobiidae* och *Lyctidae* en rätt väl avgränsad grupp.

Släktet *Dinoderus* Steph. hör till de bostrychider vilkas huvud ej synas ovanifrån. Släktkaraktererna äro följande: clypeus sida tydligt kortare än labrum, pronotum med en väl markerad kant baktill och med bakre hälften punkterad. Antennernas andra led kortare än första. Skutellen är bredare än lång.

I följande tabell ha jämte de här tagna arterna två arter till medtagits[1], vilka genom deras stora spridning även kunna väntas här.

A. Antenner med 11 leder. Framtarsernas första led tydligt längre än 3:e eller 4:e. *japonicus* Lesne.

B. Antenner med 10 leder. Framtarsernas första led ej längre än 3:e eller 4:e.
I. Pronotum tydligt bifoveolat. Suturkanten på täckvingesluttningen ej upphöjd ........................................................ a.
Pronotum ej tydligt bifoveolat. Suturkanten på täckvingesluttningen upphöjd ........................................................ *ocellaris* Steph.
a. Punkturen på täckvingesluttningen ocellerad ............ *minutus* F
Punkturen på täckvingesluttningen ej ocellerad ... *bifoveolatus* Woll.

## **Dinoderus ocellaris** Steph. (Se fig. 1.)

Detta är en mycket vanlig art i Indien. Den har därjämte genom export av bambu erhållits på ett flertal platser i världen såsom Indokina, Hindustan, Celebes, Nya Guinea, Filippinerna och Sundaöarna samt på ett flertal platser i Nordamerika. I vårt land förekom den i ett parti bambu (se fig. 2), som inkom till Munksund (Luleå), Norrbotten under 1944.

Det är en 3—4 mm lång skalbagge med kraftigt punkterad pronotum och täckvingar. Färgen är rödbrun med labrum, palper, antenner, ben och delvis abdomen brunaktigt gul.

*D. ocellaris* hör liksom *D. brevis* Horn. och *D. minutus* F. till de viktigaste och vanligaste skadedjuren på bambu i Indien. Dessa arters levnadssätt har behandlats av Beeson & Bhatia (1937). Larven till *D. ocellaris* har beskrivits av Gardner (1933).

## **Dinoderus japonicus** Lesne.

Denna art beskrevs ursprungligen av Lesne år 1895 på ett enda exemplar, som fanns i Paris museum. *D. japonicus* fördes av Lesne till ett av honom uppställt undersläkte *Dinoderastes*, vilket karakteriseras av att första leden på framtarserna äro tydligt längre än tredje eller fjärde

[1] Sedan detta skrivits har folkskollärare Axel Olsson skriftligt meddelat, att han har i sin samling tre exemplar av *Dinoderus minutus* F. De tre ex. hade erhållits av Ingelström den 22.12. 1949. Exemplaren voro funna i bambustickor komna från en fröhandel i Stockholm.

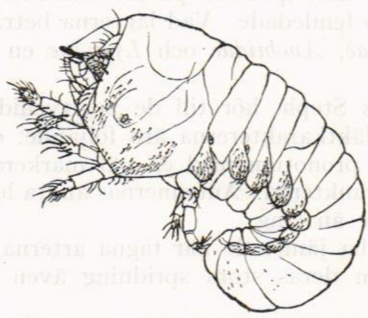


Fig. 3. Larva of *Dinoderus japonicus* Lesne. 15 ×. K.-J. Heqvist del.

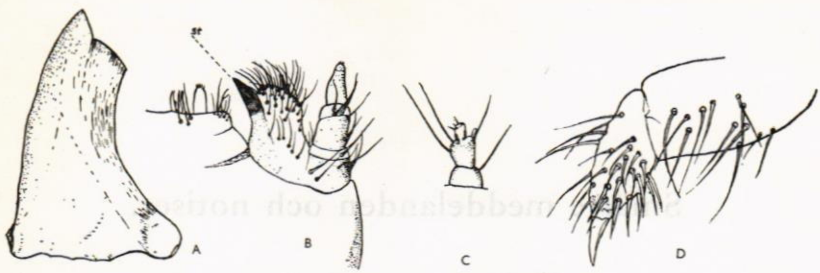



Fig. 4. A. Mandible, B. Maxilla and labium; st, stylet, C. Antenna, D. Claw of anterior leg. 60 ×. K.-J. Heqvist del.

segmentet. Färgen är brunaktigt svart, ibland med små fina röda basalfläckar på varje täckvinge. Labrum, palper, antenner och tarser brunaktiga eller rödaktigt gula. Skalbaggen når en längd av 3—4 mm.

Den förekommer i Japan och Kina men har med bambu spritt sig och har sålunda erhållits i Australien och Nordamerika. De i vårt land inkomna skalbaggarna erhöllos från ett bambuparti, som inkommit till Landskrona (Weibull) i Skåne i slutet av oktober 1949.

I det inkomna provet förekom rikligt med skalbaggar och larver och som larven ej synes vara känd lämnas här en beskrivning av densamma.

## Använd litteratur.

Anderson, W. H. A key to the larval Bostrichidae in the United States National Museum (Coleoptera). J. Washington Acad. Sci. Menasha 1939.

Beeson, C. F. C. & Bhatia, B. M. On the biology of the Bostrychidae. The Indian Forest Records (Entomology series). Vol. II no. 12, 1937.

Fischer, W. S. A revision of the North American species of Beetles belonging to the family Bostrichidae. United States Department of Agriculture. Misc. Public. Nr. 698.

Gardner, J. C. M. Immature stages of Indian coleoptera (13) (Bostrychidae). — The Indian Forest Records (Entom. series) Vol. XVIII, part IX, 1933.

Lesne, P. Revision des Col. de la fam. des Bostrychides. Ann. Soc. Ent. Fr. 1896—1909.

## Summary.

Two species of the genus *Dinoderus* Lesne. have been found in imported bamboo in Sweden, *D. ocellaris* Steph. in the North (1944) and *D. japonicus* Lesne. in the South (1949).

The description of the larva of *D. japonicus* Lesne. is given, as follows.

*Larva* (Fig. 3, 4).

Length of larva about 3 mm. Maxillary palp with penultimate segment equal in length to apical segment. The penultimate segment with setae. Stylet of the same length as the apical segment of maxillary palp. Labial palp short and stout (length/wide = 3/2), shorter than apical segment of maxillary palp. The second joint of the antenna has three strong setae. Tibia distinctly hairy. The claw-segment has numerous setae. The claw is brown and elongated, acutely spine-shaped.